

Kossuth Lajostól levelet közöl a „Pester Lloyd“ tegnapi esti lapja, melyet ő Eötvös Károlyhoz, ennek dícséretére és kivált Ónodi öszszeszedására irt volna s gratulál a felmentő ítélethez. Több okból gyanusnak sőt hamisítványnak tartjuk a levelet. A t. eszláriákat ugyanis fölmentették pénteken. Ha az eredményt Kossuthal táviratilag tudatták megkapta pénteken délután. Tegyük fel hogy rögtön leült írni és megírta a levelet szombaton. Elküldetett szombaton, kedden előbb Magyarországra nem jöhett. Kedden érkezett Nyiregyházáról Budapestre és a „Wiener Allgemeine Zeitung“ hétfői száma közli s a „Pester Lloyd“ tegnapi esti lapja már átveszi a levelet! — A levél gyanus már azért is, hogy Eötvöst Kossuth per te szövege, holott személyesen nem is ösméri s így írni nem is szokott: még gyanusabb az, hogy benne Kossuth — szokása ellenére — személyeket támad s nála eddig szokatlan módon támadja meg Ónódit. Legkülönösebb azonban, hogy Eötvös Károly, ki az „Egyetértés“ főmunkatársa, éppen nem a lapban közölte volna először. Egy szóval csaknem bizonyosan állíthatjuk, hogy olyanféle hamisítványnyal van dolgunk, a minő volt a zsidók érdekében kibocsátott pápai breve volt. Várjuk a dolog további kifejtését!

A tiszántúli ref. egyházkerület. Nagy feltűnést keltett a dunántúli protestánsok körében — mint a „P. N.“-t értesítik — a tiszántúli reform. egyház kerületének főgondnoki választása. Mindenki biztossá hitte, hogy szemből Vályival, Tiszta Kálmán fog megválasztani. E hitben volt maga Tiszta Kálmán is, ki már félig-meddig becsutisította minap Balatonfüreden a dunántúli akcióls maga helyett a dunántúli előkelebb reformátusoknak öcséjét, Tiszta Lajost ajánlotta dunántúli református főgondnoknak. Már fojt is a kortekedés, habár egy tekintélyes rész nyíltan kijelenté, hogy azon esetben, ha Tiszta Kálmán a tiszántúli reform. egyházkerület megválasztása főgondnokává Vályi János ellenében s Tiszta ott hagyná a dunántúliakat: semmi esetben sem fogának Tiszta Lajosra szavazni, de mindent elkövetének, hogy a tiszántúliak szavazattöbbségét meg nem nyert Vályi János legyen Dunántúli Tiszta Kálmán helyébe főgondnoknak megválasztva. — Tiszta Kálmán Tiszántúli megkülván, mind e kombináció természetesen elcsik, de Tiszta Kálmán helyzete Dunántúli most már igen kényelmetlené vált. A „Nemzet“ írja különben: „Es ne higgye az olvasó, hogy a „Nemzet“ most ezért azzal áll boszut, hogy előveszi a Vályi János egyéniségét s szembeállítja Tiszta Kálmánal, hosszan és kíméletlenül bizonyítja: mit vesztett a protestantismus e választás által.“ Semmit se vesztett, mert Tiszta Kálmán a dunántúli kerületben, Vályi pedig a tiszántúli kerületben ugyan-e tisztességet!

Az iparos-segédék egyletei.

(G.) A debreczeni iparos ifjusági egylet a tegnapi lapokban hivta föl az ország iparostestületét, hogy a folyó hó 19-én B-Gyula városában tartandó vándorgyűlésen részt vegyenek. E gyűlés napirendjét már közöltük s bőven ismertettük, ama javaslatokat, melyeket a felkért előadók a gyűlés elé terjesztési fog-

nak. Ez alkalomból méltónak tartjuk az ügyet hogy vele kissé behatóbban foglalkozzunk, mert ez az egészséges mozgalom és testületi önszegélyes szövetezés csak szűkebb körökben ismeretes és csak kisebb mértékben keltette föl a figyelmet a legirányadóbb társadalmi és kormánykörökben.

A munkáskérdésben három röpirat jelent meg nemrég és egyik sem foglalkozott az ország különböző részeiben főnálló iparos-ifjusági egyletekkel, holott ezek szervezete méltán érdemes a munkásosztály sorsával foglalkozók legbehatóbb figyelmére.

Az új ipartörvény keletkezése előtt, mikor a czéhek fegyelmé már lazult és a czéhrendszer utolsóit vonaglott, tehát a mesterek és legények közötti szervezet is felbomlásnak indult, akkor keletkezett az első iparos-ifjusági egylet Szegeden. Ez egylet főadata volt a segédekkel együtt társaséleti élvezetekre lazítani és betegség esetén segélyezni. Az első siker után, melyet az egylettől a szaklapok annak idején konstataáltak, a nagyobb vidéki városokban szintén keletkeztek hasonló ifjusági egyletek, hasonló szervezettel. De a szervezet eleinte csak szűk korlátok között mozgott. Az egyletek kisebbszerű kaszinókat képeztek, könyvtárral, olvasó-szobával felszerelve és e föl nyújtották tagjaiknak a szellemi táplálékot. Mivel azonban az egyletek intézőinek érdekében állott hogy az ifjuságot az erkölcsrontó tivornya-fészkekkel az u. n. herbergektől távol tartsák, és ezek helyett megfelelő tartózkodási helyet biztosítsanak nekik, lassankint a szervezet tekeletesebbé mutatkozott szükségessé és erre adott alkalmat az 1876-dik évben Szegeden rendezett országos kiállítás. A különféle városokból odasereglett iparosok és főleg az eddig létezett iparos-ifjusági egyletek vezető férfiai elhatározták, hogy az egyleteknek tekeletesebbé és az egész országban való terjesztése tárgyában, általában pedig az iparos-segédék közös érdekeinek kölcsönös előmozdítása érdekében időről időre összejöveleket tartanak. Az első összejövetel 1877-ben Veszprémben, a továbbiakat két évi időközben B-Csabán, Székesfehérvárott, Debreczenben voltak és a legközelebbi B-Gyulán lesz e hó 19-én.

Már az első összejövetel alkalmával hatalmas domborodott ki e mozgalom czéjja. A jelszó az volt: Mi a kézműiparban alkalmazott segédek vagyunk, érdekeink azonosak az önálló iparosok érdekeivel, a mennyiben mi is önállóságra törekzünk s legelőbb leendő mesterek vagyunk; nem helyeseljük a tőke ellen a munkások által indított mozgalmat és éppen az ellenkező irányban haladunk, mint a szocialdemokraták; anyagi és szellemi haladásunkat az önálló iparosokkal együtt, ezek támogatása mellett, sőt ezek érdekében is akarjuk elérni, mert a mesterek is érdekében áll, hogy művelt, szolid munkatársai legyenek.

Ez irányzat elég határozott és elég kimagasló arra, hogy a mozgalomról minden honfi öszinte rokonszenvvel emlékezzék meg. Es ez nemcsak üres jelszó volt, hanem tényleg követésre és érvényesítésre talált. Az iparos ifjusági egyletekben rendszeres továbbképző tanfolyamok keletkeztek, melyben a segédek a legszükségesebb elemi és gyakorlati ismereteket szerzik; a betegsegélyezés rendszeresített; tisztességes utas-fogadó intézmények léptek az egyletekkel kapcsolatosan a szállók helyére; munka-kiállítások rendezettek a segédek számára; pályázatok és versek nyek által a tanfolyamokban elsajátított könyvezetésben és kereskedelmi levelezésben is kitűnhettek; átutazó segédek számára munka közvetítés rendeztek be, sőt itt-ott csekélyebb utisegélyvel is támogatják az érdeme-sebb segédek; egyik egylet több segédet Párisba küldött, hogy a műipar metropolisában tekeletesebdejk, a másik egylet a takaré-

kosági érdekek fejlesztése érdekében penny-bankokat léptetett életbe a segédek számára, nem is emlíve az ily egyletek kebeleiben létesített dalárdákat és a társas élet belső fejlesztését, mely a segédek a műveltebb társas érintkezésekre fogékonyabb és képebbe is tette. . .

Ime az iparos ifjusági egyletek czéjjaiknak és működésének eddigi tömör vázolója.

De bár eddig is belső érintkezésben állottak egymással az összes hazai iparos ifjusági egyletek, sem az érintkezés maga, sem az érintkezések egy vezető egylet által való irányítása, sem a kétvenkinti összejövelekek rendszeresen körülírva és meghatározva nem voltak. E rendszert akarja megteremteti a mostani gyulai vándorgyűlés, mely elé az erre vonatkozó javaslatok kerülnek.

Midőn e javaslatokat kellő figyelemre méltatva, egész terjedelmükben közzétük, még egyszer a legmelegebben ajánljuk az iparos-segédék említett önszegélyes törekvéseit első sorban az önálló iparosok, másodsorban a kormány s a társadalom pártoló figyelmébe. Az immár rendszeresített összekötötés mellett kívánatos volna, hogy minden iparosvárosban legyen ily iparos-segédék egylet és hogy az czéjjaik elérésére vonatkozó működésében minél teljesebb támogatásban részesüljön egy az ipartársulatok, mint a helyi hatóság részéről. Es e szempontból a gyulai gyűlés és annak lefolyása is iparos körökben kellő érdeklődésre tarthat számot.

E-s

Látogatás Hugó Viktornál.

Páris, július.

Nem rég Hugó még Páris legszebb részében lakott, a gőzöngyös rue de Clichy egyik egészen prózai harmadik emeletén, melynek legelőbb a bejárás magas oszlopai adtak ha nem is éppen költői, de némi rendkívüli színt. Lakásával szemben vakító gáz-írásban égtek a Skating-Ringh csalgató hirdetései, mely intézet az előbbeni adások börtöne terméiben ütött tanyát. A költő lakása minden este nyitva volt a nagyszámú barátoknak és tisztelőeknek, mindenké, ki színről-színre karta látni, nyert beocsáttatást, egy meleget kérszoritást, néhány szíves szót és a melegebb párisi soirereek szokásos hűsítőket. Az eredménye e rendkívüli vendégszeretetnek lett a zsfolyásig meglelése az aránylag kis lakásnak, és a költőnek minden este oly kimerülése, mely az ő rendkívül erős, e tekintetben igazán bámulatos szervezete mellett is végzetessé lehetett volna. Igen szerető gondoskodás volt tehát a költő hozzátartozóitól, hogy őt a város közepétől elvonták. A zajos rue de Clichy harmadik emeletén helyett most Hugó egy kedves cottageban lakik, bátran nevezhetnénk villának is. Az Avenue d' Eylau külső végén: igen csendes hely, gyönyörű kertekkel, pompás mezei lakókkal Itt talál Hugó Viktor illatos levegőt, saját kertjében teheti a szükséges mozgást, és ha sürgő szükség a városba hívja (például értekezlet politikai pártfeleivel, próba a théâtre françaisban, vagy egy új játékszer vásárlása unokája számára) csak inteni kell az őt perczenkint elrohogó zöld omnibusznak. A földelen utazni az ő kedves mulatsága keresztül-kasul Párisban. Nagy örömet szerez neki az eszmecsere utitársival, a kikkel a véletlen összehozza és a kik közül a legkevesebben gyanítják, hogy ki a szomszédjuk. A ház elég tágas arra, hogy Hugó Viktorton kívül a Lockroy házaspárt és oly korán elhunyt Károly fiának két gyermekét befogadja. (Lockroy, a csipős humoráról ismeretes képviselő két év előtt vette nőül a költő menyét.) A fogadóterem földszint van, és kijárással a meglehetősen nagy terjedelmű és mindenütt gonddal ápolat kertbe. Persze az idei tavaszszal a kerti élvezetek nem sokra mentek és május közepe daczára az üvegajtók szorosan

be voltak téve, a rouleauk lebocsátva és ha nem csalódom, pattogó tűz a magas márvány kandallóban. Es ez szívesen látott vendég is volt, mert a hosszú utazás nyitott kocsiában szibériai benyomásokat hagyott hátra. A szalon butorzata rendkívül izléses, költséges és phantasztikus. Egy butordarab sincs silány vagy polgárius és egy sem czikornyás. Ez egy költő otthona, ki nem akar úgy rendelkezni be, mint a dus főúr, de nem is túr házában semmi nevetéget. Különösen szembe tűnnek a pompás fali szőnyegek, ritka és bizonyára nem közönséges drága munkával, szürke és piros alapon sok arannyal, igen kedvesek a szemnek. E szőnyegek Hugó Viktor maga találta ki és találmányára nem kis mértékben büszke; ő maga vezette a kárpitos munkákat és az egész butorzatra ő maga készítette terveket. A látogatók tömege távolról sem oly nagy, mint a rue de Clichyben, mert az esti elfogadást megszüntette, és most csak személyes ismerősei látogatják csütörtökön és vasárnap.

Az öregség mindig megköveteli jogait, Hugónak azonban korlátlan hitelt biztosít. Es a gyanitásokat és híreszteléseket üres fecsegésnek találta. Ellenkezőleg, a szabad levegő láthatólag használta a házi urnak, arca még teltebbnek, szeme fényesebbnek látszik, mint egy év előtt, magatartása éppen nincs megtörve, mondhatnám: katonás, mozdulatjai, he utéből fölkel, hogy egy belépő nőt üdvözöljön és lo-vagiasan kezét megcsókolja, bámulatosan ruganyosak. Igazán, a nélkül, hogy köznapit böket csináljon, mondhatta a nő, hogy a lovasias házi ur évről évre fiatalodik; Es a mi a szellem üdeségét illeti, elég egy negyedóra, meggyőződni, hogy az erre vonatkozó fecsegések milyen alapra vezethetők vissza. Egy bizonyos lapban jó izlésnek tartják Hugót, mint valami főpapot tüntetni fel, a ki mindig mintha oltár előtt állna s a világ legpathetikusabb hangján kér egy pohár vizet. Bizalmas körben, kandalló mellett ebből a hangból ugyan keveset venni észre; a legnagyobb fesztelenséggel beszél Hugó a különböző tárgyakról, miket a társalgás szőnyegre hoz ez a tárgyak nem tartoznak a magasság gondolat létkörbe. A hang, a mi Hugónál uralkodik, nem pedáns és a szellem apró pénze, az élcz van forgalomban. Beszéd közben soha sem indulatoskodik és kifejezését megválogatja, ha irodalmi vagy politikai ellenfeleiről beszél; legelőbb egy ironikus vagy kicsinylő, de mindenkor udvarias megjegyzésben részesíti. Tudva van, hogy Zola Emil az utóbbi időben roppant szenvedélyes ellensége neki. „En nekem még soha sem volt időm, hogy Zola úrtól egy sort is olvassak“ — mondá Hugó sajtásdógyos molylyal.

A hasonlók vonzódnak egymáshoz. A költők különösen szívesen látottak Hugó Viktornál; azon este is, melyről szóltam, többet közölök találtam ott. Az egyik, Vacquerie Auguste ugyan régen lemondott a muzsávi anyelgésről, mert egy neoplának, a „L. Rappels“nak szerkesztése teljesen igénybe veszi, azonban a Levynél éppen most kiadott „Szi. ház“ című munkája mutatja, hogy ez az érdekes fejű, tüzes beszédű ember nem csak mint heves politikus, hanem mint érdemes dramaturg is megeredmi az ünnepeletést. Egy másik költő, Clovis Hugues, cló példája a déli radikalni költszetnek. A lelkesesedés tüze égra fiatal marseillei szemében, ki mögött már figyelemre méltó és képeses pályá van. Ha az ember Hugótól jön egy csütörtöki soiréről, oly költői hangulat kíséri, hogy szinte versben hallja trillázni a két fülemelét.

Helyi hírek.

* Diszbed Debreczen sz. kir. város és Hajduvármegye lötenyészése emelésére engedélyezett, magyar királyi állami díjostás alkalmából, 1883. augusztus 12-ik napján, vasárnap délutáni 1 óraker a debreczeni nagy-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

MAGYAR FÖLD.

Anyánk, magyar föld! ezred éve Lettél már árva népedé; Forró magyar vér, sós magyar köny Porod nem egyszer öntözé, Maradj, maradj a magyaré!

Ne hidd, hogy népem elfeledte Mi szent, mi drága vagy nekünk; „Itt énekd, halnod kell!“ dalolja Földed legszebb énekin! Maradj, maradj a magyaré!

Emlékszel é? Ha talpalatnyit Rabolt el földed hol új czenk, Utolsó csépp vérig csatáztunk. S miénk maradt földed, a szent! Maradj, maradj a magyaré!

Ne hidd, hogy könnyelmű pazarló, Ki idegen kezére hoz. Oh, az idők oly súlyosak s nem Óv a hatalmas, szíve rosk! Maradj, maradj a magyaré!

Adók, harcz, elemi csapások, Fekete lelkű gaz úzér, Elűz az áldott ősi földrül, Es lakni hajlokunkba tér! Maradj, maradj a magyaré!

Megszólal a dob udvarunkban, Meg a kis földdarab felett, És a ki művelt, szeretett, az Földellen, háztalan . . . mehet! Maradj, maradj a magyaré!

Oh ne teremj az idegennek, Rázd le magadról barmait, Ne gazdagítsd, csellel rabolt el, Ne tápláld nőjét, fiait, Maradj, maradj a magyaré!

Be a sűrű ködbe.

— Elbeszélés. — (Vége.)

Sötét gondolatok jártak fel agyába kísérteni, s a gondolatok meg is valósultak . . . Elvira a sűrű köd felé tett egy lépést . . .

Ha igazán szeretünk, féltékenyek vagyunk. Ezt mondja minden szerelmes s szívének bálványát felti a napsugártól, szellő susogástól. A madár dalában, a mit kedvese meghallgat, szerelmi vallomást gondol rejteni s vetélytárat fedez fel abban a kicsinyke virágban, melyet a szeretett lény, töveről letépve keblére tűzött.

Hát még miként félt az emberek tekiutetéstől? Nincs nyugalma, bizalma és hite megrendül, minden de minden megcsalásáról beszél s a mult mint ijesztő képek uynak fel lelke előtt s vadolja önmagát, hogy mért is akart egy elkárhozni készültnek megváltója lenni?

A képzelgés, a beteges lélek balgaty almodozása pedig az egész. Agyrem, mely indokolatlanul született, ködfátyolképhez hasonló látomány, melyben nincs valóság.

Kinok közt vergődött Andor sejtő lelke. Kinokat okozott önmagának és gyötrelmet Elvirának, a kit nagyon bántott, hogy oly bizalmatlanná lett hozzá kedvese. . .

Es végre a féltés meghidegíté már forróvá lett szerelmét. Kezdetre érezni, hogy ez a féltékenység olyan tőke lehet, melyet kiaknázni dus haszonnal fog részére lenni.

Követelésekkel lépett föl Andor ellenében. Azt kívánta, hogy vegye őt nőül, adjon nevet neki, tegye a világ előtt tiszteltté a viszonyt, melyet ma nem nézhet egyebnek senki, mint egy közönséges, komoly czélnélküli, szerelmi kalandnak.

Mint nehéz lidércnyomás, úgy terhelik Andor lelkét Elvira kívánságai. Hiszen ő szerette e leányt lelkének, szívének minden érzetével, szerette úgy, hogy érte mindent megtenni késznek nyilatkozott, de időt akart nyerni, időt, hogy a világnak ne nyiljék alkalma, gunmosolylyal nézni a sötétített frigyre, időt akart nyerni, hogy megtekinthe magának azt a kicsiny zugot, mely egészen övé fog lenni, hol függetlenül éltek az emberektől, hova a társadalom, a beteg közvélemény sőt világ nézete nem kíséri el őket, hogy egymásnak élve, egymás szerelmében találjan fel üdvöt, boldogságot mindent.

De Elvira nagyon követelővé lett. Azt akarta, hogy Andor azonnal szakítson régi összekötötésével, teremtsen olyan kört, hol a világ előtt szerepet játszasson, mert nem akar eltemetve élni, mert mulatni akar, hiszen még ifjú, szép, kire mosolyog az élet, ki szintén részt akar venni azokban az örömekben, melyeket az élet nyújt minden élőknek s ő nehezé fájdalmak, kínos szenvedések árán érdemelte meg, hogy egy sugár reá is süssön abból a forrásból, melyből az élet üdei áradnak.

Nehéz kin volt azt Andornak hallani. A hang a melyel mindez követve volt lelkét sér-

tette meg, hiszen Elvirát ő nem ilyennek hitte másképp gondolkozott a leány felől.

Aztán kezdett megbárátkozni azzal a gondolattal, hogy nőül vegye őt. Kerülte barátainak társaságát, nehogy beszélni kelljen erről a dolgról, nehogy el kelljen tűnie azokat a gunyos mosolyokat, melyekbe szánuakozás és talán több más is volt vegyítve, melyek nagyon tudták bánatani érzékeny kedélyét.

Es végre is, elhatározta magát. Mit neki a világ, mit a társadalom, a barátok nem teszése, az ismerősök gunyja? . . . Hát kinek nőül ő? Másnak, vagy magának? Akkor eszébe jut, hogy vannak kötelezettségei egy nő és gyermek iránt, kiket egy haldokló bizott gond jaira . . . Ah, mint nehezedett ezeknek sorsa aggódo lelkére . . . Minő kínos tusát kellett vinnia a szerelemmel és a kötelességgel. Nehéz csata volt az, melyben a győzelem egyik félre sem volt még bizonyos.

Es mégis arra kérte fel Elvirát, hogy várjanak csak egy rövid évig. El fog az hamar repülni és boldogok lesznek. De a leány szívében felébredt már a dacz. Jogait emlegette s a multa hivatkozott. Kért, esengett Andor, hogy ha szereti őt, ne bántsa tervei valósításában, de mindez késő volt, Elvira lelkében más kedv képződött.

Régen volt az, midőn a nyomorban sínylett, midőn ment-kézre oly nagy szüksége volt, ma kényelem, jó lét veszi körül, ma már mosolyg rá a kegyetlen szívű sors, kegyeltjei közé számíthatja magát s ha Andortól elkelt is válnia, mit veszít vele? A szerető szívet? Bah! Ezt lehet találni a nap alatt mindég, hisz ezer meg ezer kínálja őt vele, s mit tesz hogy ez csak ráadás a csengő érczekhez, a susogó bankjegyek mellé s hogy a szerelmek

erdei furdó és Egy ebédjegy Antal ur kere deglósnél a fogja szolgált jóit magyarjuk a közönsé

* Vándor gyógyszerész ez évi vándor Berettyó-Ujfal

* Szülői alkalmunk meg ságáról, kik k szobában, mag aztán a kezörint felgyújtá gonk is ott veszonló eset törjellemzi a szüéves gyermekkedott az utzsa, s minthbeleesett s be meket észreve Legyen ez int

* Öngyilkosságtörténet rásné asszony anyzó, mindketekben, hogy haltak.

* Halált kis leányka de mek szájába v torkában megely érkezett gyermeknek.

* A közp iratával mindegyen jól ösmek egy kis sz totta fel. Ha a sának ez irány me az bizony azokat. Mert h hirben áll, hogy Salamon foité reá, hogy utez nézetéseknék névtelen levelel házán p o. lejáró-kelöket, t hetik, mert nevet összekötö hagyján, mert próbara teszi a ság egy részén megjegyzések tulajdonosának meg nekünk: M ó r i c z, c s a l á n c z a i t

A h-böszörmény kaveház nagy monda, hogy e z u s t s e r l e n - y o m o n . H a l á r i ú g y r ó l , e l k o c s i v a l a m e l y a k i r o s z n e v e t á r g y i l a g o s v e l j ó l v a n , m e r t b e s e g ú n k i g e n c s l a p o k a l t a l t o

nek hamar vég az ábránd, a szavaira, gond azért a világ üzletekben, ad pezsgőt? Es után, évek ott dott belölk so mire? . . . Jobb dorrál. Ez megyait és ki több élete lesz

Es e söté tapadtak . . . Andor szást s midőn e nyes szemekkel rása. Igérté h előtte az a ké ajók vár, midő álmai . . . E neki . . .

Találkozta nem mert szem dőn ez megke néma ajk és lottak. Andor lelt ság. Nem pan ajkait, hogy a ki rajta, elnyo ben fakadtak. — Legye mint a minőve Elvira g Andor vissza tés volt a vis

e, a rouleauk lebocsátva és ha... patogó tűz a magas márvány... Es ez szívesen látott vendég is...

erdei fürdő épületében, diszebed fog tartatni... Egy ebédjegy 2. a forintért vehető, a Szepesi Antal ur kereskedésében és Pap György vendéglőnél a nagyerdőn, a ki az ebédet ki fogja szolgáltatni, ismervé Pap György bátyjának józsi magyaros konyháját, ezen ebédet ajánljuk a közönségnek.

Helyi hírek. Debreczen sz. kir. város és... lehetősége emelése engedély... ar királyi állami díjazás a...

nek hamar vége leszén? Eh, nevétséges is az... az ábránd, a tisztesség felől, melyről Andor szavaira, gondolkozni kezdett.

Elvira nem mert szemébe tekinteni Andornak s... Találkoztak rövid hónapok mulva. Elvira nem mert szemébe tekinteni Andornak s...

* Vándorgyűlés. A biharmegyei orvosgyógyász és természetudományi egyesület ez évi vándorgyűlését szept. 15-én tartja meg Berettyó-Ujfaluban.

* Szülői gondatlanság. Több ízben volt alkalmunk megemlékezni a szülők gondatlanságáról, kik képesek egyes egyedül, bezárva a szobában, magukra hagyni gyermekeiket, kik aztán a kezök ügyébe eső gyufával rendszertel felgyújtják a szobát, s az ártatlanok magok is ott vesztik életüket.

* Öngyilkosok. A hét elején két öngyilkosság történt városunkban; az egyik Kis Andrásné asszony, a másik Czibere Juliánna leányzó, mindketten gyufaoldatot ittak, oly mértékben, hogy annak következtében bele is haltak.

* Halált okozó szeg. Tegnapelőtt egy kis leányka drótszeggel játszadozott; a gyermek szájába vette a szeg, lenyelte, azonban torkában megakadt, s mielőtt még orvosi segítség érkezett volna, a szeg halálát okozta a gyermeknek.

* A központi izr. iroda tudvalevő körirátával mindenestre bebizonyította, hogy nagyon jól ösmeri a maga embereit, midőn azokat egy kis szerénységre, tartózkodásra szólította fel. Ha azonban azt hitte, hogy felhívásának ez irányban lehet némi sikere is, akkor meg azt bizonyítaná be, hogy éppen nem ismeri azokat.

* Öv. Solymosi Jánosné részére. Adakoztak mai lapunk zártáig a következők: A „Debreczen”... Egy külföldi utazó... Boros Sándor... A 1089 számú házból (Gyűjtés.)... N. N. *)

Es aztán szomorú sorsa lett — látni hogy mint vált el életöknek útja. Az övé se volt boldog, de csendes, nyugodt, ha jéghe-dég is. Elvira ment be az élet sűrű ködében, oda, a hol a nő elveszti lelkének büvös erejét, a hol a szív árucikké aljasul, a hol szegény gyalázat, fény, mámor ölelik a veszni tért lelkét at...

Andor látta ezt a kínos vergődést, de nem nyújtá felé ki kezét. Elvira veszni tért és el is vesztett... De már késő volt. Tudta hogy Andor most is siratót őt, de azt is tudta, hogy nem fog neki soha megbocsátani.

Elvira gunyos kacajja kísérte a távozót. Andor vissza nézet reá, a szánalom és megvétel volt a viszon válasz.

„mérseket” és „felvilágosultság” képességét, de azzal még se kellene annyira visszaélni! Az ilyesféle nyilatkozatokkal, — melyekben az eszélyesebb zsidóságnak része különben sincsen — részünkről nem törődünk, de azért még sincsenek a magok helyén, s esetleg baj is származhatnék belőlük, tehát ne provokáljanak s ne álljanak a bérke útjába! Es meennyivel türelmesebb, udvariasabb a magyar annál a híres külföldnél is! — Most olvassuk, hogy egy berlini kérés azt írta az üzlet bejárata felé, hogy „Hunden und Juden verboten.” Másnap betörték az ablakait, mire ő azzal töltötte meg a felírást, hogy „Hunde und Juden beleidigen nicht.”

* Helyreigazítás. Gulyás Mihály serteskereskedő részéről folkéretünk annak kijelentése, hogy tárczájában azon időben, midőn a gyilkosságot ellene tervezték, nem volt 13 ezer, hanem csak 13 száz forint.

* Halálozások. Mult hó 29-ikétől aug. 4-ig következő halálozások történtek városunkban. Fakó János 32 é. bélhurut, Szűcs Zsigmondné 35 é. tüdőgümő, Molnár György 7 é. tüdőb. Mezei András 2 é. hökhrurut, Bánki Lajos 1 é. tüdőgümő kór, özv. Gerzson Fer. né 77 é. aggkór, Réti János 82 é. gutatítés, Benyó István 75 é. aggkór, Kis Imre 2 é. baleset, özv. Szabó Eszter 22 é. tüdőgümő kór, Erdei János 75 é. aggkór, Horváth András 68 é. aggkór, Paksi Sándorné 65 é. tüdőgümő k., Sajó Györgyné 22 é. tüdőgümő k., Szabó Mária 22 é. tüdőgümő k., Nagy Károlyné 40 é. tüdőgümő k., Miskolczy József 2 é. gyermekszály, Szombaty István 73 é. aggkór, Kecskés János 63 é. gutatítés, Czibere Juliánna 18 é. öngyilkosság, Lőrincz József 46 é. tüdőgümő k., Bonyhai Gábor 2 é. torokgyík, Győrössy Kálmán 1 é. bélhurut.

* Népesség. A mult julius 29-kétől aug. 5-ig terjedő héten városunkban született összesen 41 egén, meghalt ugyanez idő alatt 45 egén s így a halálozók 4 el multák felül a születettek számát.

Ugy értesülünk, hogy városunkban a gyűjtések több oldalról megindultak s reméljük, hogy a szegény özvegynek juttathatunk legalább annyit, a mennyivel kárpótolhatjuk a h a t h e t i t á r g y a l á s h o s s z a d a l m a s s á g a f o l y t a n s z e n v e d e t t a n y a g i k á r o k a t. Társadalmunkból a résztvet még ki nem vesztett s így reméljük, hogy felhívásunknak kellő sikere leend.

*) Ez utóbbi adakozás a következő sorok kisérteben küldetett be hozzánk: „T. szerkurt! Tudván azt, hogy... Bisdat... Az a kinembiztat, Hanem rögtön piztad... siettek szegénységemhez mért esekélyességgel járulni a szegény Solymosiné felségére. Debreczen, 1883. aug. 8 N. N.” Szerk.

Andor látta ezt a kínos vergődést, de nem nyújtá felé ki kezét. Elvira veszni tért és el is vesztett... De már késő volt. Tudta hogy Andor most is siratót őt, de azt is tudta, hogy nem fog neki soha megbocsátani.

Andor látta ezt a kínos vergődést, de nem nyújtá felé ki kezét. Elvira veszni tért és el is vesztett... De már késő volt. Tudta hogy Andor most is siratót őt, de azt is tudta, hogy nem fog neki soha megbocsátani.

Andor látta ezt a kínos vergődést, de nem nyújtá felé ki kezét. Elvira veszni tért és el is vesztett... De már késő volt. Tudta hogy Andor most is siratót őt, de azt is tudta, hogy nem fog neki soha megbocsátani.

Hazánk s a külföld. — Gr. Eszterházy Miksa fiatal mágánás, az atletikai klub elnöke meghalt. — Zsidóellenes zavargás — Jeruzsáleben. A Jewish Chronicle nek jelentik m. hó 29-éről: Ötven orosz, jobbára munkások a hitköldérek szolgálatában, behatolt tegnap a zsinagóga épületébe. Allitolag meg akarták gyilkolni Salant rabbit, ki szerencséjére nem volt jelen. Több zsidót megsebesítettek, egy Mayer Apter nevezetűt meg is öltek. A katonaság elfojtotta végre a zendülést, melynek részesei közül tizenötöt fogságba vetettek.

Muzsák. — A magyarországi néptanítók III-ik egyetemes gyűlésének tagjai tudvalevőleg kétfélék lesznek, u. m. miniszterleg meghívottak és a tanító testületek által választott képviselők. Miniszteri meghívást a következő állami közegyek nyertek: Jékely Imre budapesti, Gáspár János alsó-fehérmegyei, Groó Vilmos gömörmegyei, Halász Ferenc beregmegei, Kerkes József szilágymegyei, Kissely Árpád lipótmegyei, Koós Ferenc brassómegyei, Liptó Gyusztáv nyitrai, Meuney József vasmegyei, Mózes Sándor udvarhelymegyei, Steinbach Antal torontálmegyei, Szabó Károly sopronmegyei, Tóth József pestmegyei, Várady Károly kolozsmegyei és Veredy Károly abaúj-tornamegyei tanfelügyelők. Résztvesznek ezeken kívül a közgyűlésben az összes állami férfi tanítóképződék igazgatói; a budapesti állami képezde részéről azonban, minthogy az elemi és polg. iskolai tanítóképezde is, külön dr. Kiss Áron tanár is meghívást nyert. Az állami tanítóképeződék részéről meghívottak és pedig a budapesti II. kerületből Szenté József, a budapesti VI. kerületből Péterfy Sándor, a győriből Kárpáti Endre, a pozsonyiból G h i c z y J ó z s e f, a szabadkaiból P i l l é r G y ó r g y s a k o l o z s v á r i b ó l K o z m a J ó z s e f. A római katolikus főgyűléshatóságok 7, a ref. egyház 2, az ágostai ev. 2, az unitárius 1, a görög kath. 1, a görög keleti és a zsidó hitfelekezeti I.; összesen 15 képviselő által lesznek képviselve a gyűlésen. A felső népiskola két, az erdélyi tankerületekben létező felső népiskolai tanítók által választandó képviselővel, a polgári iskolák pedig három képviselővel lesznek jelen. Ezekhez járulnak a helybeli és vidéki tanítóegyletek és testületek bejelentett képviselői, akikkel a közgyűlési tagok száma megközelíti a 250-et.

Az épülő dalmú színház. A sugárúti dalmú színház fölépítése szépen halad és, ha csak rendkívüli körülmények nem jönnek közbe, már rövid egy év múlva hazai dalmú-vesztünk, valamint fővárosunk egy fényes palotával lesz gazdagabb. Lehettek pazarabb fényűző kiállított dalmú-színházak, de mi is oly dalmú-színházat kapunk, mely nemcsak berendezésénél fogva, de külső és építészeti izlés tekintetében is ritkítani fogja párját. A 6 pályázó közül Ybl volt, kinek terveit elfogadták; egyszerű, imponáló izlés, s celszerű berendezés képezik előnyeit. — Az egész olasz renaissance stílusban készül. Az operaház előtere, beleértve a sugárúti szélességét is, majd 24 öl. A közönség részére a köbörkolattal elalított főhomlokzaton van a kocsifeljáró. Belépve az előcsarnokba tágas előtérrel ellátott négy pénztárt találunk, mellettek a rendőrszemélyzet szobája, a tűzország, a rendbiztos, orvvs, felügyelői szobája s a kapus páholya tünnek elénk. Kívülről két kocsifeljáró van és pedig balról a királyi család, jobbról pedig az igazgatóság részére. Van vesztély esetére két tartalek kijáró is; ezek a földszinten a páholyok alatt vezetnek a szabadba. A nézőtérhez nagy díszes lépcső vezet s ezen kívül még néhány más lépcső. E mellett jobbról és balról az igazgatóság és az udvar részére lesz fenntartva a földszinti helyiség. A gyalogjövők a főbejárat homlokzatán levő ajtókon juthatnak a páholyokba és helyeikre a nélkül, hogy az előcsarnokba be kellene lépniök. A karzatra menőknek szintén külön följáratuk van az épület két oldalán. A fő nagylépcső alatt földszint van a nagy ruhatár. — Első emeleten van a társalgó terem. Az udvari terem közvetlen összeköttetésben van a kis páholyal, míg a nagy díszpáholly a nézőtér közepén foglal helyet. Az első emeleten van a kényelmes cukrászda és ruhatár, ezen kívül minden emeletnek a maga társalgója és ruhatára. A karzat amphitetrál alakú. A nézőtér az előszintéri páholyok, két oldalt a színpaddal, szemben az udvari páholy. Az erkélyülések elhagyattak, mert a felállás által és a társalgás miatt az előadás zavartatnék. A zenekari helyiség oly mély, hogy bárminő nagy bőgő nyaka sem fog belőle kilátszani. A színház bármely pontjáról végig láthatni a színpadon történő minden jelenetet. A homlokzaton (a sugárúton) van a második emeleten a loggia (zárt terasz) a 4-diken a nyílt terasz, melyből pompás kilátás nyílik a Tezézvárosra. Az előcsarnokban 8 renaissance stílyú jóniai márványoszlop van; az oszlopfej carrarai, az oszlop alja karsti márvány. Az első emeletiek vörös márványból vannak. Az oszlopokon semmi suly nem nyugszik, mert a felettök levő vas tartja azt. Az inasok és kocsisok külön helylyel bírnak lent olyan váróterem féle). — A színpad elején egy vasfüggöny van, ugy, hogy ha ott tűz ütne ki, ez leeresztetnék és a tűz nem hatna át. Epen így a nézőtérben is, minden lehetőleg vasból van, ugyancsak felülről sem hullhat le a tűz, mivel a tetőzet is vas s a színpad minden oldalát a falban tele van figyelő lyukakkal. A tetőzet rostélyzata olyan, mint a párisi világiállítási rotundáé. A színpad a tulsó utcára leereszthető, ugy, hogy a lovak

és kocsik stb. innen kanyarodva felfutnak a színpadi szerepléshez. A tető fölé része presélt borgany. A színpad fölötti tető is elkészült még az idén. A tetőzet 3 részből fog állani: az előcsarnok, a nézőtér és a színpad tetőzetéből.

TÖRVÉNYSZÉK. A „megkínzott” gyilkos. Debreczen, aug. 8. A mult évi szeptember hó 5-ének éjszakaiján a környári legelőn lovakat őrző Kovács Lajos, környári lakos odament a szintén lovakat őrző Tóth József fiatal legényhez, hogy segítsen neki, menjen el vele Oláh Ferenc házához, őt ismeri és nem ugatja meg a kutya, mind már régóta szolgálat Oláhéknál, Kovács Lajosnak baragosa volt Oláh Ferenc, s ezért, mint mondta, „meg akarja ütni.” El is mentek Oláh házához; itt Kovács Lajos a kezéből eldobott bot helyet egy fejszét felragadvá, a falvó Oláh harróhant s egy csapással gyonyótította. A tényállást legalább Tóth József így adja elő.

De Kovács Lajos előt. vádolt tagadja ezt, s a csendbiztos előtt tett vallomásra, melyben a tettét beösmerte, most azt mondja, hogy abból egy szó sem igaz, csak a környári csendbiztos kizásai folytán vallott. Tóth József szemébe is mondja előbbi vallomását, de Kovács ezután is tagadja bünrészességét. A környári csendbiztos és az első kihallgatásnál jelen volt tanuk előtt szintén ismétli Kovács, hogy kegyetlenül kinozták s azért vallott magára. A meggyilkolt Oláh Ferenc édes apja kijelen volt az első kihallgatásnál, s ő is az első vádlott szemébe ennek beismerő vallomását.

Kovács Lajos mindazáltal határozottan tagad mindent és Barca csendbiztosnak szemébe mondogatta a vádjait. Hivatkozott több tanura, kikkel Derecsken együtt volt bezárva s kik hátán és mellét kének látták. Végül hivatkozik a debreczeni börtön több lakójára, kik hallották, midőn a másik vádlott, Tóth József ugy nyilatkozott, hogy: „Csak azért vallott ellene, mert gazdag, hadd fizessen!” A börtönből több rab elővezettetik, de ezek vallomásain eligazított nem lehet. A tanukihallgatás folyamán semmi lényeges nem merül föl, csak az idő telik s 12 óra után az elnök tíz percnyi szünetet rendel el. Szünet után a közvádó Szabó Gábor kir. alügyész teszi meg indítványát. (A közvádó beszéde alatt Kovács Lajos jelenlevő edesanyja zokogva távozik a teremből.) Közvádó, Kovács Lajos tagadása daczára beigazolva látja, hogy ő a közvetlen tettes s ezért szándékos emberölési büntény elkövetése miatt feyházra ítéltetni, 2-od r. vádolt Tóth Józsefet pedig, miután ő bizonyos keünyser folytán vezette Kovácsot a tett színhelyére, a bünrészesség vádjá alól fölmentetni kéri. A védők rövid felszólalása után a törvényszék visszavonul s délután 2-kor elnök a következő ítéletet hirdeti ki: I. r. vádolt Kovács Lajos szándékos emberölési büntényében vétkesnek találattik; 2-od r. vádolt Tóth József bünrészesség miatt szintén vétkesnek találattik s ezért a törvényszék Kovács Lajost 10 évi feyházra Tóth Józsefet 2 évi feyházra ítéli. I. r. vádolt fellebez, II. r. vádolt javára a közvádó is fellebez.

Apró-cseprő. Megemlítésre méltó azon különös szokás, mely régiebb időkben a francia királyok koronázása alkalmával divatozott s abban állott: hogy a király a golyvás embereket eb-beli bajukból csodaszzerű kigyógyítja, azaz: az volt a nép erős hiedelme, hogy azt az ujjonnan megkoronázt király tenni képes. Ezen csodatény abból állott, hogy a király megérintvén a golyvás egyént, ezt mondá: „Hozzá nyulok, az Isten gyógyíton!” Ezen szertartás XV. Lajos király koronázásakor is megtartották s annak alkalmával hiteles adatok szerint körülbelül kétezer golyvás ember volt egybegyűlvé.

Egy híres szerzetes azt találta mondani egy városban a szószerkől, hogy a város összes becsületes nőit egyetlen talyigán viszi a kapuk elé. Midőn ezért bepanaszolták, így felelt: „Igaz, azt mondtam, hogy a város becsületes asszonyait egyetlen talyigán szállítom a kapuk elé, de nem mondtam a m, hogy hányszor fordulok meg vele!” Mit készíted fogaidat és gyomrodát? Hígyj — és már ettél. Sz. Augustin.

Legujabb. Kedden este zavargások voltak Budapesten a Schaff család által volt s a ke-repesi uton levő „Hattyu”-szálloda előtt. Négy elfogatást történt. 11-re a rendőrszétosztalata a tömeget. Szerkesztői posta. Jelemer. A „Karczolat”-ot sajnálattal mellőzzük. Jelemer. A „Hozzuk s mások is szívesen vesszük.” Feloldó szerkesztő: GÁSPAR IMRE Kiadó KUTASI IMRE.

Legujabb. Kedden este zavargások voltak Budapesten a Schaff család által volt s a ke-repesi uton levő „Hattyu”-szálloda előtt. Négy elfogatást történt. 11-re a rendőrszétosztalata a tömeget. Szerkesztői posta. Jelemer. A „Karczolat”-ot sajnálattal mellőzzük. Jelemer. A „Hozzuk s mások is szívesen vesszük.” Feloldó szerkesztő: GÁSPAR IMRE Kiadó KUTASI IMRE.

